

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska
Jerzy Ciemniowski
Janusz Grzelak
Michał Nawrocki

Marek Antoni Nowicki
Teresa Romer
Mirosław Wyrzykowski

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Maciej Nowicki
Sekretarz: Piotr Kładoczny
Skarbnik: Elżbieta Czyż
Członek Zarządu: Janina A. Kłosowska

Warszawa, dn. 19 stycznia 2016 r.

L.Dz. 130./2016/JB

Sz. P. Sebastian Chwałek
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa

W związku z pismem nr DP-I-0231-57/2015/ECh z dnia 12 stycznia 2016 r. niniejszym przedstawiam uwagi Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie relokacji cudzoziemców uchodźców w roku 2016.

Zdaniem Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka zawarta w projekcie rozporządzenia maksymalna liczba 400 cudzoziemców, którzy mogą być relokowani na terytorium RP w 2016 r. jest zdecydowanie zbyt niska. Przede wszystkim relokowanie takiej liczby cudzoziemców nie można uznać za działanie adekwatne do potrzeb, zdefiniowanych, jako konieczność złagodzenia presji azylowej, jakiej doświadczają Grecja i Włochy. Ponadto z przyjętych deklaracji politycznych oraz aktów prawnych UE wynika, że do września 2017 r. na terytorium RP mają zostać relokowane 6182 osoby. Pojawia się zatem poważna wątpliwość, czy możliwe będzie spełnienie zobowiązania Polski do przyjęcia takiej liczby cudzoziemców w sytuacji, gdy przez cały 2016 r. relokowanych zostanie maksymalnie 400 osób (czyli możliwe jest, że relokowanych będzie mniej cudzoziemców).

W ocenie skutków regulacji stwierdzono, że przyjęcie 400 osób należy traktować jako rozwiązanie pilotażowe, którego doświadczenia będą mogły zostać wykorzystane przy określeniu zasad przyjmowania pozostałych cudzoziemców w ramach relokacji. Ponadto w projekcie rozporządzenia wskazana została kwota 10 507 tys. zł na pokrycie wydatków związanych z relokacją cudzoziemców w 2016 r. oraz wskazanie czynności, z którymi związane będą te wydatki. Wskazano również, że do powodzenia relokacji niezbędne jest również stworzenie specjalnego, efektywnego programu integracji relokowanych cudzoziemców.

Z analizy uzasadnienia projektu rozporządzenia wynika jednak, że ww. kwoty przeznaczone zostaną na pokrycie wydatków związanych z przewidzianymi w obecnie obowiązujących przepisach działaniami preintegracyjnymi i integracyjnymi, skierowanymi do cudzoziemców, ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej lub którym nadano status uchodźcy bądź udzielono ochrony uzupełniającej.

Należy zwrócić uwagę, że z kontroli Najwyższej Izby Kontroli dotyczącej pomocy społecznej dla uchodźców wynika, że obecny system nie służy wystarczająco dobrze ich integracji ze społeczeństwem, nie sprzyja podjęciu samodzielnego życia w Polsce i zniechęca uchodźców do pozostania w Polsce¹.

Należy zatem stwierdzić, że projekt rozporządzenia powinien przewidywać stworzenie i wdrożenie systemu bardziej efektywnej integracji cudzoziemców, zawierającego dodatkowe działania obejmujące m.in. intensywniejszą naukę języka polskiego, aktywizację zawodową oraz zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych. W rozporządzeniu powinny również zostać wskazane odpowiednie środki na ich realizację. Przy projektowaniu takich działań można wziąć pod uwagę doświadczenia wynikające z programów integracji osób polskiego pochodzenia ewakuowanych z Donbasu.

Zdaniem Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka projekt rozporządzenia w obecnym kształcie poddaje w wątpliwość, czy Polska w rzeczywistości gotowa jest do spełnienia swoich zobowiązań mających na celu solidarne złagodzenie presji azylowej na kraje Unii Europejskiej.

Z gwarancji neutralnej,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU

Danuta Przywara
Danuta Przywara

¹ NIK o systemie pomocy społecznej dla uchodźców, raport dostępny na stronie <https://www.nik.gov.pl/najnowsze-informacje-o-wynikach-kontroli/nik-o-systemie-pomocy-spoecznej-dla-uchodzcow.html>, dostęp z 18.01.2016 r.